

Bloemlezing uit een barstensvolle herfstvloedlijn langsheen de Westkuststranden, van 21 september tot 5 oktober 2004

Marie-Thérèse Vanhaelen

- Het begon allemaal op 21 september, na een nachtlange zware westerstorm, voor het eerst na een saaie zomerperiode met weinig vers strandmateriaal, spoelden er op het Westhoekstrand (DP) weer levende en levendverse mollusken aan; onder andere één levende grote mantel *Pecten maximus* - verbazingwekkend groot (namelijk 7 cm), twee verse doubletten *Solen marginatus* messchede (van 13 cm en 6,4 cm), enkele doubletten *Ensis directus* met vleesresten, een vers doublet *Ensis arcuatus*, en 10-tallen levende zaagjes.

- Op 22 september begon overvloedig knots- en blaaswier aan te spoelen (KOK/SIB) ertussen zaten ook 1 hauwwier *Halidris siliquosa* en 3 bundels riemwieren *Himanthalia elongata*.

- Eén dag nadien, 23 september trok ik van Bray-Dunes tot Sint-Idesbald. Nu lag het vloedlijngebied én het litoraal dik bezaaid met 1000-den riemwierkluwens *Himanthalia elongata* en zeer grote knotswieren *Ascophyllum nodosum*. Ook blaaswier *Fucus vesiculosus* was er massaal aanwezig. In de vloedlijnophopingen lagen vele 100-den stukken touw en plastic voorwerpen. Op één van de synthetische touwen ontdekte ik een interessante begroeiing met verschillende roodwiertjes; ik herkende *Gastroclonium ovatum* (10-tal) (fig. 1), *Lomentaria articulata* (1) (fig. 1), *Laurentia pinatifida* (6-tal) (fig. 1), 2 verschillende *Ceramium* spec. en enkele *Asparagopsis armata*!! (fig.1) Dit laatste wiertje, dat talrijk voorkomt in de Portugese Algarve en dat eruitziet als een grashalm had ik aan de Belgische kust nog nooit eerder aangetroffen. Ook belangrijk die dag: twee levende wijde mantels, 13 grote levende kokkels *Cerastoderma edule*, één ovale otterschelp *Lutraria lutraria* (doublet).

- Op 24 september ging ik opnieuw richting De Panne en de metersbrede, dikke voedlijnmuur; 10 voetjes van riemwier werden, na aandachtig zoekwerk gevonden. Echt de moeite, want op ééntje ervan zat een levend discoslakje *Helcion pellucidus* van 6 mm. Twee voetjes waren elk gehecht aan een *Patella aspera* waarop onder andere *Laurentia pinnatifida* en *Balanus perforatus* zaten. Op de andere voetjes kwam vooral rose kalkkorstwier *Mesophyllum lichenoides* en koraalwier *Corallina officinalis* voor. Voorts zaten er nog andere roodwiertjes en mosdiertjes op. Er lag ook, na lange afwezigheid weer een prachtige scheve kegel van de Monterey-den *Pinus radiata*,

waarop fijn tandhorenkoraal *Dynamena pumila* en enkele stijve roodwiertjes groeiden. Dit is mijn 8^e vondst van dit soort dennenkegels op de Westkust vanaf 1980.

Tussen al de niet-organische rommel vond ik die dag o.a. een eerste plastic "visriempje" met opschrift "Bonito del Norte" en "SGPM" (misschien Sociedade Galiciana Pescados Marinos??)

- Twee dagen later, 26/09/04 lagen er weer veel levende mollusken op het strand van De Panne: 1 vers doublet *Solen marginatus*, 12 cm, 2 levende gapers *Mya arenaria*, 5 en 6 cm, enkele levende witte boormossels *Barnea candida*, ongeveer 50 levende Amerikaanse boormossels *Petricola pholadiformis*, enkele levende tapijtschelpen *Venerupis senegalensis*, een 100-tal levende nonnetjes *Macoma baltica*, een 50-tal levende *Spisula solida*, een 40-tal levende kokkels *Cerastoderma edule* (2e en 3e -jaars), 100-den levende witte dunschaal *Abra alba*, 1000-den levende zaagjes *Donax vittatus*, 4 doubletten *Lutraria lutraria* (7 à 8 cm met vleesresten), en in een kel met roodwieren, onder andere *Chondrus crispus*, *Plumaria elegans*, *Cryptopleura ramosa*, *Plocamium cartilagineum*, krioelde het van levende zeepissebedden *Idotea baltica*; het ging om vele 100-den!

Een geweldig grote fuik met een diameter en hoogte van zowat 80cm lag ter hoogte van het Leopold I monument: zulke fuiken heb ik eerder gezien op Guernsey en Chausey. Ze was hoofdzakelijk bezet met vulkaantjes *Balanus perforatus*.

- Op 28 september lag te Koksijde, Ster der Zee een langwerpige boeijte in piepschuim, met een touw erdoor waarop massaal zeer grote eendenmossels *Lepas anatifera* vastzaten, verstrengeld met lange plasticsnippers en wieren, onder andere één groot vezelwier bezet met zeepluim, *Aglaophenia pluma* en 3 blauwwieren, eveneens overvloedig begroeid met zeepluim. Het hele geval woog ruim 10 kg. Op 2 september had ik te Koksijde reeds een volledig jong Japans bessenwier met het voetje aangetroffen dat ook begroeid was met zeepluim en mosdierjes *Tubulipora* sp. en weerom lag er een vers, leeg doublet *Solen marginatus* van 12 cm.

- Op 29 september volgde ik de vloedlijn van Oostduinkerke tot Koksijde. Ook hier lagen tussen de wiermassa's veel voorwerpen in plastic, begroeid met mosdierjes, vulkaantjes, roodwiertjes, weerom bandjes van vistransport, lichtsticks.

Een eigenaardige waarneming was een touw waarop kleine paddestoelvormige bruine knobbeltjes zaten, het bleken riemwieren in beginstadium.

- Op 30 september ging ik weerom naar De Panne en de brede vloedlijnafzetting, ze lag er nog steeds, hoewel reeds wat uitgedund, zodat er opnieuw bandjes van vistransport en plastic voorwerpen met vulkaantjes en schilferige dekschelpjes *Pododesmus squamula* tevoorschijn kwamen.

- Na enkele dagen, op 3 oktober en 4 oktober lagen in Koksijde en Oostduinkerke nog steeds resten van de rommelvloedlijn met nog altijd touwtjes, plastic verpakkinglinten, ballonnentrossen, mosselplastics met franjes,...

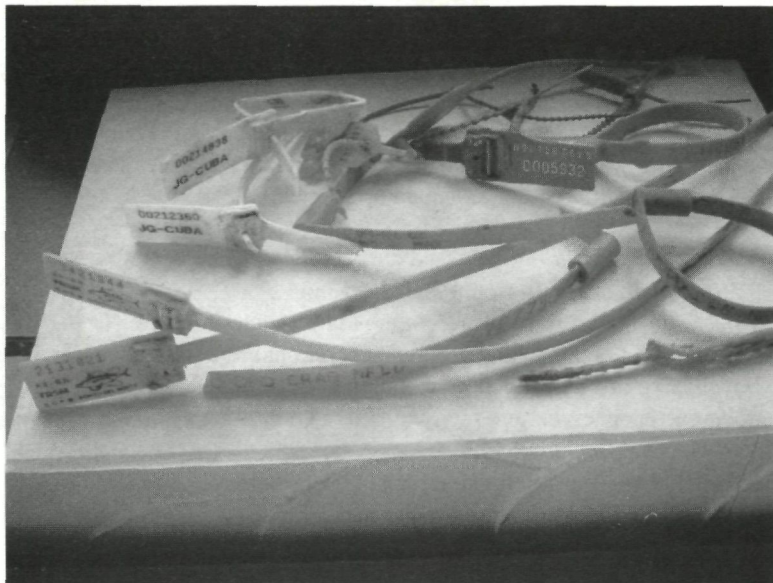
- En last but not least: op 5 oktober 2004 deed ik een allerlaatste controle van die gevarieerde, rijke, rommelige,... herfstvloedlijn! Wat restte er nog? Ik raapte een brok zwarte kurkachtige materie op, zowat 15cm x 8cm x 6cm, want er zaten wat roodwiertjes op; tussen het rottende riemwier lagen sterk verweerde Tetrabricks; twee ervan waren wel interessant: op de eerste stond vermeld op het plastic-folie: Guernsey: Fresh pasteurised milk. Dairy St-Andrew, op de tweede las ik: Avila: Vino de mesa Tinto. El buen vino nace del sol calientey de la tierra fecunda. Benito Blazquez e Hijos. Spijtig genoeg trof ik er geen productie- of vervaldatum op aan. Thuisgekomen was de verrassing compleet, want het stuk kurk, dat op het eerste zicht niet sterk begroeid leek, leverde heel wat belangrijke zeeorganismen op, namelijk:

- 4 *Kellia suborbicularis* met dood dier, 2 tot 4 mm
- 3 *Hiatella arctica*, minuscule klein, 2 à 3 mm
- 1 oestertje, bordeaux-rood, 1,8cm, nog niet gedetermineerd
- 6 pokjes tot 4 mm langwerpige, scherpe puntige uiteinden, onderaan wit, bovenaan paars; half ingebed in het kurk.
- dode anemoontjes, enkele roodwiertjes in ontbinding,
- 1 *Pododesmus squamula*
- enkele kolonies mosdiertjes, nog niet gedetermineerd
- *Dynamena pumila* fijn tandhorenkoraal
- Driekantige kalkkokers *Pomatocerus triquetus*

Hier volgt nog de volledige lijst van vistransportbandjes met opschriften die ik gedurende deze periode verzamelde. Ik laat de lezer graag mee genieten, dromen en erover nadenken. Zie ook foto.

Datum	Vindplaats	Aantal	Ontcijferde gegevens op de visbandjes
24/09/04	DP	1	SGPM Bonito del Norte Made in Spain 3421344 begroeid met <i>Dynamena pumila</i> fijn tandhorenkoraal
26/09/04	DP	1	Canada Mayer MTL DFO CRAB NFDL
28/09/04	KOK	1	JG - CUBA 00212360
29/09/04	KOK	1	Canada Mayer MTL DFO/REC COD MPO/Rec MORUE
30/09/04	DP	4	JG - Cuba 00214838
			VANOS SA AO 33234 A 089869 zwart driehoekje

			met V en kring Canada DFO LOB RPD, bezet met zeer klein paars pokje
04/10/04	ODK		Canada Mayer MTL/DFO/LOB/ NFLD
			NS 2218 REVO 0005932
03/10/04	SIB	1	S.G.P.M. Bonito del Norte Made in Spain 2131821

1. Eén nacht zware westerstorm en vijf opeenvolgende dagen hevige westenwind van 21 tot 26 september hadden deze grote, langdurige stranding van vooral drijvend materiaal als gevolg.

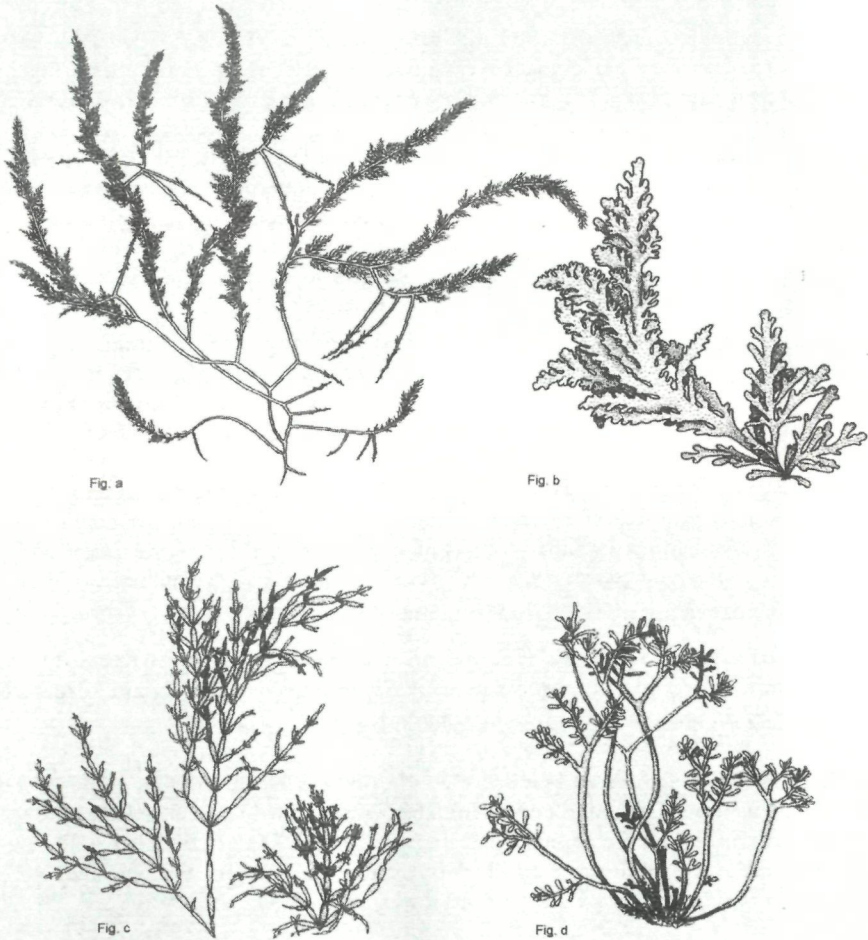
2. De vragen die we ons bij het stranden van dit aanspoelsel op de Belgische kust stellen zijn onder andere:

- Vanwaar is het afkomstig?
- Waar en wanneer kwam het in de oceaan terecht?
- Hoelang drijft het reeds rond op de oceaan?
- Hoeveel km legde het af, eer het hier strandde?
- Waarom strandde het hier?

3. Misschien zijn er soortgelijke waarnemingen gedaan door andere SWG/ers, mogelijk op andere gedeelten van de Belgische kust in dezelfde periode.

PS: Er volgt, na verdere determinatie van de organismen een tweede bericht, mogelijk aangevuld met meldingen van waarnemingen van andere opmerkelijke strandjutters en geïnteresseerden.

**Ter Yde I
8670 Koksijde**

Figuur 1: a) *Asparagopsis armata*, b) *Laurencia pinnatifida*, c) *Lomentaria articulata*, d) *Gastroclonium ovatum*